

مفهوم اختلال تبدیلی در طب روان

اختلال تبدیلی که در اصطلاح طب روان بنام (Conversion) یاد میشود ، عبارت از یک اختلال روانی است که در اثر واپس زدن تعارضات ناخودآگاه و تبدیلی اضطراب به یک علامت جسمی بوجود می آید.

این اختلال در تمام سنین یعنی از کودکی تا کهن سالی دیده میشود ولی شروع آن قبل از (۱۰) سالگی و بعد از (۳۵) سالگی نادر است.

شروع علائم سریع است و در برابر فشار های عاطفی مشخص آغاز میشود و به (۴) دسته تقسیم میشوند :

- اختلالات حسی

- فلج های عضلانی

- اختلالات حرکتی

- اختلالات داخلی بدن

اغفال از تربیت سالم روانی در زمان کودکی سبب میشود که فرد در آینده مستعد بروز مکانیزم تبدیل گردد. فرد در اثر این تجربه نسبت به احساسات و موقعیت های استرس آور پس از بلوغ نیز حساس میشود و چون آنها عواطف و خاطرات استرس زای قبلی را در او زنده میکند لذا مکانیزم دفاعی سرکوب (Repression) بکار افتاده این احساس هیجانی (اضطراب) را تبدیل به یک علامت جسمی می نماید در حالی که خاطره آن در دسترس خودآگاهی فرد نیست .

علائم تبدیلی عمدتاً برای افرادی که در شرایط دشوار و استرس آور قرار می گیرند بروز میکند مثل سربازان که در جبهه های جنگ ، افرادی که در معرض خطر جانی ویا آسیب های شدید قرار دارند مثل مردمی که مجبورند در مناطق جنگی زندگی کنند.

علائم تبدیلی در زمان بروز حوادث طبیعی مانند زلزله ، سیل و غیره نیز بروز میکند. اما عده ای هم هستند که نه در صحنه هستند و نه در معرض خطر واقعی قرار دارند باین وجود از ترس ویا خیال آسیب دیدن ویا مرگ احتمالی ، تمام این علائم هیستریکال را از خود به نمایش میگذارند این رفتار بیمارگونه ناشی از ترس بصورت اختلالات روانی و جسمی تبارز میکند. ولی عده دیگری هم هستند که نقش بیماری را بازی میکنند . ایفای نقش بیماری برای این عده بسیار جذاب است مخصوصاً هنگامی که مزایای مریضی بر صحتمندی غلبه کند. افرادی که به این ترفند متوسل میشوند ترجیح میدهند تا آخر عمر این نقش را داشته باشند ، اینها چون توقعات روزمره زندگی را بسیار سخت ترمی یابند فکر میکنند فقط در صورت بیمار بودن میتوانند محبت ، دلسوزی وتوجه دیگران جلب کنند. این افراد در مواجه با شرایط ۳ گانه ذیل ، نقش بیمار را به عهده میگیرند:

۱. مسوولیت شان خطیر باشد.

۲. دچار مشکلی شوند.

۳. نفع مادی داشته باشند.

اگر چه تشخیص این علائم ساختگی (که در آن فرد ماهرانه و آگاهانه علائم یک بیماری را تقلید میکند) از علائم اصلی اختلال تبدیلی بسیار آسان نیست ولی یک طبیب حاذق با استفاده از تکنیک های روان شناسی میتواند بخوبی از عهده این مهم بدرآید.

در اختلال تبدیلی بی حسی ، بیهوشی ، کری ، کوری ، گنگه شدن (حرف نزدن) و فلج عمومی بدن دیده میشود. علائم حرکتی نیز شامل حرکات غیرطبیعی ، اختلال در راه رفتن، لرزش و تیک و غیره میباشد.

در هیستری نوع از هم گسختگی ، مهم ترین علائم آن بشرح ذیل است :

۱. نسیان : (Amnesia) :

نسیان یک فراموشی مرضی است که بطور ناگهانی ظاهر میشود و برای مدت نامعلوم (از چند روز تا چند سال) ادامه می یابد.

۲. فیوگ : (Fugue) :

حالت فیوگ مجموعه ایست از امنزی وفرار از مکانی به مکان دیگر. درین وضع مریض از شرایط موجود خود دایماً میگریزد. در حقیقت او از ترس های درونی خود فرار میکند.

۳. راه رفتن در خواب (Somnambulism) :

متداول ترین نوع سومنمبلیزم راه رفتن در خواب است درین حالت چشمان فرد باز است و کم و بیش از اوامر دیگران تبعیت می کند ولی بیدار نیست.

علت اصلی این مرض ، تعارضات درونی فرد با محیطش است و چون قادر به حل آنها نیست بشکل سمبولیک و بصورت فعالیت هائی در خواب ظاهر میشود.

۴. تعدد شخصیت (Multiple personality) :

فردی که دچار این تکلیف است ، در زمان های مختلف از خود الگو های کاملاً متفاوت فکری و عاطفی نشان میدهد که این الگوهای رفتاری معمولاً با یکدیگر تضاد دارند زیرا یکی از شخصیت ها شامل آن خصوصیاتی میشود که در دیگری سرکوب شده است. (ادامه دارد ...) با

احترام

(کلینیک روان درمانی و بهداشت روانی بیک درکشور بلجیم)